

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.353/2010/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Dankó Zoltán ügyvéd (2800 Tatabánya, Előd vezér u. 10.) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, II. rendű felperes neve (címe) III. rendű felperes neve (címe) III. rendű és a IV. rendű felperes neve (címe) IV. rendű felpereseknek, a Dr. Helmeczy László ügyvéd (1054 Budapest, Szemere u. 19. II/3.) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (címe) II. rendű és az V. rendű alperes neve (címe) V. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a II. és V. rendű alperesek pernyertességének előmozdítása érdekében Dr. K. Cs. és Dr. H. Gy. jogtanácsosok által beavatkozott (címe) beavatkozott - a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. március 17-én meghozott 2. P. 20.158/2010/3. számú - 5. sorszám alatt kijavított - ítélete ellen az I., II., III. rendű alperesek részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja; a III.rendű alperes neve, címe perbeli megjelölése helyesen: V. rendű alperes, a IV. rendű alperes neve, címe pedig a II. és V. rendű alperesek mellett beavatkozó.

A II. és V. rendű alperesek egyetemleges kötelezettségének érintetlenül hagyása mellett kötelezi az I. rendű alperest -, amennyiben az V. rendű alperes társasági vagyona a követelést nem fedezi - az elsőfokú ítélet rendelkező részében meghatározott marasztalási összeg, előlegezett költség és kereseti illeték megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a II. és V. rendű alperest, hogy - külön felhívásra - fizessenek meg az államnak egyetemlegesen 660 000 (Hatszázhatvanezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket. Kötelezi az I. rendű alperest, - amennyiben az V. rendű alperes társasági vagyona a követelést nem fedezi, - a fenti illeték megfizetésére.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Néhai H. B. volt ny-i lakos - akinek élettársa az I. rendű felperes, míg a II., III. és IV. rendű felperesek pedig az élettársi kapcsolatukból született gyermekeik - 2005. április 14-én, gépjármű utasaként balesetet szenvedett. A baleset után mentő szállította a (jelen perben III. rendű alperesként részt vett) **Y. Kórházba**, (a továbbiakban: **Y. Kórház**), amelynek sürgősségi betegellátó osztályán (SBON) a státuszát „a hajás fejbőrén számos bőrhorzsolás, két helyen defektussal járó kb. csecsemőtenyérynnyi területen zúzott sebzés, és a balkéz egyik ujján 2 cm-es repesztett bőrsebzés"-ként rögzítették. Koponyaröntgenfelvétel készült, amely szerint traumás csontsérülés nem látható. 2005. április 15., 18., és 22-én kontrollvizsgálaton, sebkötözésen vett részt.

Az I. rendű alperes a felperesek lakóhelyen, Ny. településen az V. rendű alperes gazdasági társaság keretében vállalkozó orvosként háziorvosi tevékenységet folytat, betegei közé tartozott az I. rendű felperes élettársa is, aki 2005. április 18-án jelentkezett az I. rendű alperesnél a közlekedési balesete miatt.

A 2005. április 22-i kötözést követően **H. B.** fáradtságra panaszkodott, lázasnak érezte magát, lábát is fájlalta. Állapota később rosszabbodott. 2005. április 24-én, vasárnap a kora esti órákban nevelőapja megjelent Ny. településen, a háziorvosi ügyeleten és az ügyeletes orvos II. rendű alperest kérte, hogy a lázas hozzátartozóját a lakásán vizsgálja meg, amely kérését azonban a II. rendű alperes nem teljesítette.

2005. április 25-én, hétfőn reggel, a rendelésen megjelent I. rendű felperes a néhai élettársa lakásán történő megvizsgálása iránti kérelmét az I. rendű alperes sem teljesítette. Ezért az I. rendű felperes - a rokonai segítségével - az élettársát, **H. B**-t április 25-én délután - 16 óra 30 perc - 17 óra között - kerékpáron szállította a háziorvosi rendelőbe, ahol az I. rendű alperes Demalgon és Algopyrin injekciókezelést alkalmazott, és a beteget pöntekre, kontrollra visszarendelte.

2005. április 26-án reggel **H. B.** az ágyból már nem tudott felkelni, hányingere volt, ezért a hozzátartozói délből, személygépkocsival a **Y. Kórházba** szállították. A szállítás közben **H. B.** az eszméletét elvesztette, s az Y. Kórház SBO-N sikertelen újraélesztési kísérletét követően 13 óra 30 perckor meghalt.

A V. Rendőrkapitányság által elrendelt orvosszakértői boncolás megállapította, hogy a halál közvetlen oka heveny légzési, keringési elégtelenség volt, amelynek hátterében a nyákos, gennyes hörgő- és hörgőcskegyulladás, kétoldali tüdőgyulladás állt. A közlekedési baleset során elszenvedett lágyrész-sérülések és a halál között okozati összefüggés nincs.

Az I. rendű felperes bejelentése alapján az I. és II. rendű alperesekkel szemben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei **O. K.** Etikai Bizottsága eljárást folytatott le, és a 2006. április 27-én hozott határozatában az I. rendű alperest orvosetikai vétség elkövetése miatt megrovás etikai büntetéssel sújtotta, döntését azzal indokolva, hogy nem a tőle elvárható gondossággal járt el a vizsgálat során, amikor 2005. április 25-én a délutáni rendelésen két ampulla lázcsillapító beadása után otthonába bocsátotta az elhunytat. Ugyanezen a napon hozott határozatában az etikai bizottság a II. rendű alperest 125 000 Ft etikai

pénzbüntetéssel sújtotta orvostikai vétség elkövetése miatt, amit abban állapított meg, hogy a II. rendű alperes ügyeletes háziorvosként elfogadható indok nélkül nem látta el az ügyeleti időben a munkáját, a beteghez való hívást nem teljesítette, nem győződött meg arról, hogy a beteg további sorsa hogyan alakult, bevitték-e a kórházba vagy sem.

A felperesek az I. és II. rendű alperes ellen előterjesztett, módosított (az eljárás során a **Y. Kórház**, mint III. rendű, a G. P. B. Zrt., mint IV. rendű és az V. rendű alperesre kiterjesztett) keresetükben az I. és II. rendű alperes háziorvosi mulasztása miatt az alperesek egyetemleges kötelezését kérték hozzátartozói nem vagyoni kártérítés címén, az I. rendű felperes javára 4 000 000 Ft, a II-III-IV. rendű kk. felperesek javára pedig személyenként 5 000 000 Ft összegben. Az elsőfokú bíróság a III. és IV. rendű alperesekkel szemben - a keresettől való elállás folytán - a pert jogerős végzésével megszüntette, s az V. rendű alperesként perbevont „**X. Bt.** vonatkozásában a **W. Kft.** javára a perbeli jogutódlást megállapította.

Az alperesek az érdemi ellenkérelmükben a kereset teljes elutasítását és a felperesek perköltségeikben marasztalását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az I. és II. rendű alperesek nem követtek el olyan mulasztást, amely okozati összefüggésben állna a halálessettel.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását követően, 2010. március 17-én meghozott 3. sorszámú ítéletével kötelezte az I., II. és III. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 2 000 000 Ft, a II-III- IV. rendű felpereseknek pedig a B. Gyámhivatal székhelye szerint illetékes hitelintézetnél nyitott gyámhatósági fenntartásos betétkönyvbe történő elhelyezéssel - személyenként - 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést azzal, hogy az I. rendű alperes a fizetésre akkor köteles, ha a követelés a III. rendű alperestől nem hajtható be. Kötelezte az alpereseket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság Bírósági Gazdasági Hivatal javára külön felhívásra 70 381 Ft előlegezett költség, az államnak pedig - az illetékhatalóság felhívására - 660 000 Ft meg nem fizetett kereseti illeték egyetemleges megfizetésére azzal, hogy az I. rendű alperes a fizetésre akkor köteles, ha a követelés a III. rendű alperestől nem hajtható be. Rendelkezett továbbá arról is, hogy ezt meghaladóan a kereseti illetéket az állam, további költségeket pedig a felek maguk viselik.

A határozatának indokolásában a perben kirendelt Debreceni Egyetem Orvostudományi Centrum Igazságügyi Orvostani Intézet (**Dr. S. L.** igazságügyi orvosszakértő) által adott szakértői vélemény alapján megállapította, hogy néhai **H. B.** ügyeletes és háziorvosi ellátása nem a szakmai szabályok és nem a legnagyobb gondosság elve szerint történt. 2005. április 24-én a II. rendű alperes kötelessége lett volna a beteget megvizsgálni, majd ennek eredményétől függően megfelelő gyógykezelésben részesíteni, vagy fekvőbeteg gyógyintézetbe szállítani. Ennek elmulasztása szakmai szabályszegés volt. Amennyiben ekkor néhai megfelelő egészségügyi ellátásban részesült volna, élete eshetőlegesen megmenthető lett volna.

2005. április 25-én reggel az I. rendű alperesnek kötelessége lett volna a beteget megvizsgálni és állapotának megfelelő gyógykezelést alkalmazni, vagy kórházba

szállításáról gondoskodni. Ennek elmulasztása szakmai szabályszegés volt. Amennyiben ekkor néhai szakszerű egészségügyi ellátásban részesül, élete eshetőlegesen megmenthető lett volna. 2005. április 25-én délután az I. rendű alperes a betegvizsgálatot nem a legnagyobb gondosság elve szerint végezte, részletes fizikai vizsgálatot kellett volna végezni, és a beteg állapotának megfelelő gyógykezelést alkalmazni, vagy kórházba szállításáról gondoskodni. Amennyiben ekkor néhai szakszerű orvosi egészségügyi ellátásban részesül, élete eshetőlegesen megmenthető lett volna.

Az aggálytalannak ítélt szakértői vélemény elfogadásával megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek nem „Az egészségügyről” szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 3. § i) pontja szerint fennállt sürgős szükségnek és nem az Eütv. 77. § (1) és (3) bekezdése szerint megkívánt legnagyobb gondossággal és körültekintéssel, szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával jártak el. A háziorvosi ellátás során az I. és II. rendű alperesek szakszerű egészségügyi ellátási, a lehetséges elvárhatóan igénybe vehető szakmai intézkedési kötelezettségüknek, cselekvési kötelezettségük ellenére nem tettek eleget, e körben felróható kezelési - diagnosztikus, illetve terápiás - hiba és mulasztás történt.

Az elsőfokú bíróság a jogellenesség mellett az okozati összefüggést is megállapíthatónak találta az I. és II. rendű alperesek felróható szabályszegése, és a felperesek néhai hozzátartozójának halála miatt bekövetkezett kárai között. Az elsőfokú ítélet erre vonatkozó indokolása szerint az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján **H. B.** halála és a háziorvosi, ügyeletes háziorvosi ellátás során elkövetett szakmai szabályszegések között az ok-okozati összefüggés olyan módon igazolható, hogy elvették az esélyét annak, hogy nevezett életét szakszerű, intenzív egészségügyi ellátással megmentse.

Nem fogadta az elsőfokú bíróság a felelősség alóli kimentésre alkalmas indokként az alpereseknek azt a hivatkozását, miszerint az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján az nem állapítható meg, hogy az elvárható háziorvosi ellátás esetén a beteg biztosan életben maradt volna, de az sem, hogy halála ebben az esetben is bizonyosan bekövetkezett volna. Álláspontja szerint ez a körülmény - értékelve azt a köztudomású tény, hogy az orvostudomány mai állása szerint a tüdőgyulladás nem halálos betegség, a halálos eredmény esélye a szakszerű orvosi ellátás mellett jelentéktelen, míg a halálos eredmény elmaradásának esélye jelentős, - nem ad alapot a felelősség alóli mentesüléshez és legfeljebb a nem vagyoni kár összegének megállapítása körében van jelentősége.

Az alperesek állításával szemben nem állapított meg mulasztást az elsőfokú bíróság a felperesek terhére a beteg időbeni kórházba szállítását illetően sem, ezért nem találta alkalmazhatónak a Ptk. 340. § (2) bekezdésének a kármegosztásra vonatkozó rendelkezését.

A felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igényét az alábbi indokkal találta alaposnak:

Az alperesek jogellenes felróható magatartása következtében a felperesek a teljes családban éléshez való személyiségi jogukat véglegesen elvesztették. Azt figyelembe véve és értékelve, hogy az I. rendű felperes az élettársát, a halála bekövetkezésekor 1., 2. és 4. éves - II., III. és IV. rendű felperesek pedig az édesapjukat veszítették el, (az ítéletben megjelölt eseti döntésekkel alátámasztott) a kialakult ítélkezési gyakorlat figyelembevételével, az ítélelhozatalkori ár- és értékviszonyok alapján az I. rendű felperes, mint élettárs esetében 2 000 000 Ft, a kiskorú II-III-IV. rendű felperesek esetében pedig

személyenként 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megállapítását tartotta szükségesnek és egyben elégségesnek az őket ért hátrányok kompenzálására. Ezért a II. és III. rendű alpereseket (többek közös károkozására tekintettel a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján) ennek egyetemleges megfizetésére kötelezte, míg az I. rendű alperes feltételes marasztalását - a károkozás időpontjában hatályos - „A gazdasági társaságokról” szóló 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 67. § (1) bekezdésével, 101. § (1) bekezdésével és 90. § (1)-(2) bekezdésével indokolta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet (részbeni) megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes elutasítását és perköltségükben marasztalását kérték.

Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan, részben pedig - a több tekintetben aggályos és ezért megalapozatlan szakértői vélemény elfogadása miatt - tévesen állapította meg. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság - annak ellenére, hogy a keresetükben eredetileg annak megállapítását a felperesek is kérték - figyelmen kívül hagyta a **Y. Kórház** mulasztását, ezáltal felelősségét a néhai halálának bekövetkezésében. Ezzel összefüggésben hangsúlyozták: felelősségük elbírálásánál figyelmen kívül maradt az a jelentős tény, hogy a balesetet követően a néhai halálát megelőzően naponta járt a kórházban. Hangsúlyozták; a felperesek a keresetlevelükben maguk állították, miszerint 2005. április 26-án az I. rendű felperes élettársa egész nap lázas volt, ezért bevitték a **Y. Kórházba**, ahol annak ellenére, hogy lázas volt, az orvos nem vizsgálta meg, csak ápolónő látta. Ezt az állítást azonban az elsőfokú bíróság indokolatlanul figyelmen kívül hagyta. Fellebbezési álláspontjuk szerint erre tekintettel a legdöntőbb mulasztás épp a kórházat terheli, mert nyilvánvaló az adott technikai felszereltsége mellett felismerhető lett volna az ekkor már nagy valószínűséggel meglévő súlyos betegsége a néhainak. Ezzel összefüggésben állították azt is: annak tudatában, hogy a néhai több kontroll mellett kórházi kezelés alatt állt, az I. és II. rendű alperesek joggal bízhattak abban, hogy egy súlyos közlekedési balesetet követően a kórház minden vonatkozásban a legnagyobb gondossággal megvizsgálta és ellátta. Mindezek figyelmen kívül hagyásával a szakértői vélemény és az alapján az elsőfokú bíróság is tévesen róta a II. rendű alperes terhére a néhai 2005. április 24-i ügyeletben történő megvizsgálásának, és ugyanígy az I. rendű alperes terhére a 2005. április 25-i reggeli megvizsgálásának elmulasztását. A fellebbezés szerint ténybelileg is megalapozatlan a perben beszerzett szakértői vélemény és az alapján az elsőfokú bíróság ítélete is az I. rendű alperes 2005. április 25-i délutáni tevékenységével kapcsolatban, mert a per adataiból, a szakértői vélemény megállapításával szemben egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű alperes ekkor megvizsgálta a néhait, s a vizsgálati eredménynek megfelelő ellátásban is részesítette.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezésének helybenhagyását kérték.

Az ítéeltábla a Pp. 256/A §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján az alperesek fellebbezését tárgyaláson kívül bírálta el. Fellebbezés hiányában - a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint - nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesek keresetét részben elutasító rendelkezését és indokolását.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezést az ítéletábra részben találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a felperesek vonatkozásában az alperesek kártérítő felelősségének elbírálásához szükséges mértékben a tényállást kellően feltárta és azt eljárási szabálysértés nélkül a Pp. 206. §-ának megfelelően állapította meg. A helyesen megállapított tényállásból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével - annak indokaira is kiterjedően -, azok megismétlése nélkül túlnyomórészt az ítéletábra is egyetértett.

Az alperesek a fellebbezésükben alaptalanul támadták a kártérítő felelősségük megállapítását arra hivatkozással, hogy az megalapozatlan orvosszakértői véleményre alapul.

A felperesek a keresetükben a kártérítési igényüket arra alapították, hogy (az V. rendű alperes gazdasági társaság keretében működő) I. rendű alperes háziorvosként, a II. rendű alperes pedig háziorvosi ügyeletet ellátó orvosként kötelezettségszegést követtek el a hozzátartozójuk, néhai **H. B.** egészségügyi ellátása során, ezért a halálával keletkezett káruk megtérítéséért való felelősségüket az orvosi mulasztásuk megalapozzák.

Az egészségügyi kártérítési perekben érvényesülő - az elsőfokú bíróság részéről az ítéletében helyesen hivatkozott - speciális bizonyítási szabályok szerint a kártérítési felelősség alóli kimentésük érdekében az alpereseknek kellett a perben bizonyítaniuk, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdésében megkövetelt legnagyobb gondosságot tanúsították a felperesek hozzátartozójának, néhai H. B.-nek a betegellátása során.

Az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési eljárásban sem volt vitás, hogy 2005. április 24-én ügyeletet háziorvosként a II. rendű alperes a néhaihoz, mint beteghez való hívást nem teljesítette. E tény alapján pedig - az általa helyesen felhívott -, a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogi jogszabályok és a bizonyítási teher eljárásjogi szabályainak helyes alkalmazásával állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a II. rendű alperes konkrét jogszabály megsértésével szakmai mulasztást követett el, ami miatt kártérítési felelősséggel tartozik azért, hogy a néhai betegsége kellő időben nem volt felismerhető és esetlegesen eredményesen gyógykezelhető, így az a halálához vezetett.

Nem osztotta az ítéletábra az I. (és V. rendű) alpereseknek a lényegében a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői megállapítás helyességét is támadó azt a fellebbezési érvelését sem, amely szerint téves - a valós tényekkel ellentétes - a szakértői véleménynek az a megállapítása, miszerint 2005. április 25-én, hétfő délután a II. rendű alperes háziorvosa a betegvizsgálatot nem a legnagyobb gondosság elve szerint végezte.

Az I. rendű alperes eljárására irányadó „A háziorvos, házi gyermekorvos és fogorvosi tevékenységről” szóló 4/2000. (II. 25.) EüM. rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatkörébe tartozik különösen.....a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzések, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálata, gyógykezelésre való utalása. Az Eütv. 136. § (1) bekezdése szerint a beteg vizsgálatával és gyógykezelésével kapcsolatos adatokat az egészségügyi dokumentáció tartalmazza, az

egészségügyi dokumentációt pedig úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát.

A háziiorvosi tevékenység ellátásához az orvos a rendelet 1. számú mellékletében felsorolt nyomtatványokat, így - többek között - az A.3510-170. raktári számú, un. egészségügyi személyi lapot köteles használni (18. § (1) bekezdés). Az adott esetben a periratokhoz az alperesek által, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei **O. K.** Etikai Bizottsága részéről megküldött iratok között is csatoltan fellelhető, néhai H. B-re vonatkozó **x.** számú egészségügyi katonon 2005. április 25-i bejegyzés nincs. 2005. április 26-i dátummal pedig az alábbi bejegyzés található: „lázás, mindene fáj,T: 38 C, DI: influenza, Th: vas + C. + orrcsepp,....2005. 4. hó 26. kórház....exitált.”

E szerint a néhai, II. rendű alperes által vezetett betegkartonlapja sem tartalmaz a beteg teljes körű vizsgálatának elvégzésére utaló jelzést, így nem alkalmas a vitatott szakértői megállapítással ellentétes következtetés levonására. Az alperesek pedig sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésben egyéb olyan bizonyítékra nem hivatkoztak, amely az ezzel kapcsolatos - a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti és az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított - bizonyítási kötelezettségüket a kimentésük érdekében teljesíthették volna. A bírósági gyakorlat szerint az egészségügyi ellátás során bekövetkezett károsodás miatt az orvos (kórház) kártérítési felelőssége megállapítható, ha dokumentációs hiányosság következtében nem zárható ki teljes bizonyossággal a részéről (alkalmazottai részéről) a legnagyobb gondosság követelményét sértő eljárás vagy mulasztás. (Debreceni Ítéltábla Pf. I. 20.723/2009/7.) A felelősség alóli kimentés bizonyítatlanságának következményét pervesztés formájában az alpereseknek kell viselnie.

Alapítvánnyal támadták az alperesek az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesek hozzátartozójának halála miatt a kártérítési felelősségük megállapításánál a **Y. Kórház** magatartásának figyelmen kívül hagyása miatt is.

A felpereseknek az eljárás során módosított kereseti kérelme az érdemi döntése meghozatalánál az elsőfokú bíróságot kötötte (Pp. 3. § (2) bekezdés), és döntésével az I-II. és V. rendű alperesekkel szembeni kártérítési igény egészbeni vagy részbeni megállapításán, illetőleg elutasításán nem terjeszkedhetett túl. (Pp. 215. § (1) bekezdés.) Az I-II. és V. rendű alperesek kártérítő felelőssége jogalapjának és összecszerűségének megállapítása szempontjából pedig irreleváns, hogy a néhai halálhoz vezető betegsége felismerésének elmulasztásáért - és ezáltal az ezzel összefüggésben bekövetkezett valamennyi kárért - a perben már nem álló Wt terheli-e bármiféle felelősség.

A kártérítési felelősség alóli mentesüléshez nem vezethet az alperesek által a fellebbezésükben hivatkozott az a körülmény sem, miszerint abból, hogy a néhai (halálának bekövetkezéséhez vezető) betegségét megfelelő felszereltségű kórházban sem ismerték fel következik; az I-II. rendű alperesek a legnagyobb gondossággal végzett vizsgálat esetén sem ismerhették volna fel. Az egészségügyi kártérítési perekben érvényesülő speciális bizonyítási szabály alapján (a következetes bírósági gyakorlat szerint) a károsult bizonyítási kötelezettségének teljesüléséhez elegendő annak bizonyítása, hogy a halál az egészségügyi szolgáltatóval szemben igénybevett kezelés során vagy annak elmulasztása miatt következett be (Legfelsőbb Bíróság Pfv. III. 22.099/2000). A kezelés során bekövetkező kár, így a testi, egészségügyi hátrányos elváltozás, vagy halál bekövetkezte esetén azonban már az egészségügyi szolgáltatót terheli annak bizonyítása,

hogyan a szerződés tárgyát képező gyógyító-megelőző tevékenység során az általában elvárható gondossággal, az írott és íratlan szakmai követelményeknek, a szakmai szabályoknak megfelelően járt el, és a kár ennek ellenére következett be, vagy ettől függetlenül is ugyanúgy bekövetkezett volna.

A rendelkezésre álló peradatok helytálló értékelése alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jelen ügyben a felperesek az őket terhelő e bizonyítási kötelezettségüknek egyértelműen eleget tettek.

Az okozatosság tekintetében a bizonyítási teher nem a felperesek oldalán volt, hanem az alpereseket terhelte - a felelősség alóli kimentésük érdekében - annak bizonyítása, hogy az I. és II. rendű alperes magatartása és a néhai halála között nem áll fenn okozati összefüggés. (Ennek jogpolitikai magyarázata az, hogy a speciális szakszolgáltatást igénybevevő laikus fél illet nemhogy bizonyítani, de a szakismeretek hiánya folytán felmérni, állítani sem tud. A „bizonyítási szükséghelyzetből” következően az egészségügyi szolgáltatónak kell bizonyítania, hogy a lehetséges, elvárhatóan igénybe vehető szakmai intézkedéseket teljes körűen megtette, és a halál ennek ellenére vagy ettől függetlenül következett be.)

Ebben a körben az elsőfokú bíróság által kirendelt Debreceni Egyetem Orvostudományi Centrum Igazságügyi Orvostani Intézetének (**Dr. S. L.** igazságügyi orvosszakértőnek) a perben adott - az alperesek által sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésükben nem cáfolt - szakértői véleménye szerint egyértelmű szakmai szabályt sértett az I. rendű alperes, amikor 2005. április 25-én reggel a néhait nem vizsgálta meg és ezért az állapotának megfelelő gyógykezelés alkalmazását, vagy kórházba szállításáról való gondoskodást elmulasztotta, ugyanezen a napon délután pedig, amikor nem végezte el a beteg részletes fizikai vizsgálatát és ennek megfelelően nem alkalmazott az állapotának megfelelő gyógykezelést, vagy nem gondoskodott kórházba szállításáról. Amennyiben ekkor a néhai szakszerű egészségügyi ellátásban részesül, élete eshetőlegesen megmenthető lett volna.

Úgyszintén egyértelmű szakmai szabályt sértett a II. rendű alperes, amikor 2005. április 24-én a néhait nem vizsgálta meg, és emiatt nem részesítette őt megfelelő gyógykezelésben, nem intézkedett fekvőbeteg gyógyintézetbe szállításáról. Amennyiben ekkor a néhai megfelelő egészségügyi ellátásban részesült volna, az élete eshetőlegesen megmenthető lett volna.

Helyesen állapította meg ez alapján az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes magatartása miatt az V. rendű alperes, illetőleg a saját magatartásáért a II. rendű alperes kártérítési felelősséggel tartoznak a felperesek irányában, mivel az I. és II. rendű alperes a szakmai szabályok megsértésével nem az Eütv. 77. § (3) bekezdésében foglalt elvárható gondossággal jártak el. A kártérítési felelősség alóli mentesüléshez pedig nem vezethet az alperesek által a fellebbezésükben (a fellebbezési kérelmük indokai között, tartalma szerint) hivatkozott az a körülmény, hogy a betegvizsgálat elmulasztása és a néhai halálának bekövetkezése között az okozati összefüggés orvosilag gyakorlatilag nem bizonyítható. Az orvosi kártérítési felelősség alóli kimentés, azaz az orvost terhelő kötelezettség teljesítése megfelelőségének a megítélése bírói döntés kérdése. Ennél pedig - a Legfelsőbb Bíróság állandó gyakorlata szerint, - ha orvosilag nincs kétségmentes megállapíthatóság, a jogi bizonyítottság az alacsonyabb szinten is elegendő. (EBH 2003. 863.)

Az alperesek a perben beszerzett orvosszakértői véleménnyel szemben csupán állították, de semmilyen módon nem bizonyították, hogy amennyiben néhai **H. B.** az I. és II. rendű alperesek által szakszerű egészségügyi ellátásban részesül, élete eshetőlegesen megmenthető lett volna. Ezáltal úgy kell tekinteni, hogy az alperesek nem tudták bizonyítani; az egyértelmű szakmai szabályoknak megfelelő vizsgálata esetén sem lett volna elkerülhető a felperesek néhai hozzátartozójának halála. Így az I. és II. rendű alperes a kártérítési felelősség alól nem tudták kimenteni magukat. Ebből következően pedig a felperesekkel szemben a II. rendű alperes és - átalakulási jogutódként - az V. rendű alperes kártérítési felelőssége megállapítható volt.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a velük szembeni kereset teljes elutasítása iránti fellebbezési kérelmüket az alperesek a kereset jogalapjának hiányára hivatkozva indokolták. A marasztalásuk összegével szemben a fellebbezésük részletes indokolás nem tartalmaz. Ezért az ítélet e körben, anélkül, hogy azt megismételné, csupán utal az elsőfokú ítélet indokolásában részletesen kifejtettekre, amiben mindenben egyetért az elsőfokú bírósággal.

Az irányadó - a fellebbezésben nem vitatott - tényállás alapján helyes volt az elsőfokú bíróság döntése az I. rendű alperes feltételes marasztalásában is. Ennek az elsőfokú ítéletben közölt indoka csupán annyiban szorul kiegészítésre, hogy a Gt. 55. §-ának (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság jogutódlással való megszűnése esetén a jogutód társaság tartozik helytállni a jogelőd kötelezettségeiért, ugyanakkor, ha a jogutód gazdasági társaság nem tud eleget tenni e helytállási kötelezettségének, akkor megállapítható a jogelőd gazdasági társaság tagjainak (részvényeseinek) felelőssége. E rendelkezésből következően elsődlegesen a jogutód gazdasági társaság, a J. Kft. felel az átalakulás folytán megszűnt a J. (korábbi nevén: T. T. Bt.) felperesekkel szemben keletkezett tartozásaiért, de másodlagosan és feltételesen - ha jogutód társaság helytállási kötelezettségének nem tud eleget tenni - érvényesül a jogelőd társaság tagjának, az I. rendű alperesnek a mögöttes felelőssége. Ez a mögöttes felelősség tehát sem az átalakulás ténye, sem a Gt. 66. §-ának (2) bekezdésében írt biztosíték követelésének (a jelen perben megállapítható) elmaradása miatt nem enyészik el. (EBH 2007. 1627.)

Alapos ugyanakkor a fellebbezés - a tartalma szerint - az elsőfokú ítéletet az I. rendű alperes egyetemleges marasztalását támadó részében. Nem osztja az ítéletábrá az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint az I. rendű felperes (helyesen alperes) mint a betéti társaság mögöttesen felelős belfagja ugyanannak a kötelezettségnek a teljesítéséért felelős, mint a III. rendű alperes jogelődje, a betéti társaság.

A gyakorlatban következetesen érvényesül a jogi személy (gazdasági társaság) és a résztvevő tagok felelősségének szigorú elválasztását kimondó elv. A tag és a jogi személy esetében két külön jogalanyról van szó. A jogi személyiség lényegéből fakad, ha a jogi személy tagja a tagsági jogviszonyával összefüggésben, a jogi személy tevékenységi körében, ügykörében jár el, akkor kifejtett magatartását a jogi személynek kell „betudni”. Az elválasztás elvéből éppen az következik, hogy a tag egyazon magatartása nem minősülhet egyidejűleg a jogi személy magatartásának, és olyan cselekménynek, amelyet a tag a saját személyében tartozna polgári jogi felelősséggel. Másfelől viszont ha a tag nem a tagsági viszonyával összefüggésben, nem a jogi személy tevékenységi körében,

ügykörében járt el, akkor a magatartása a jogi személynek „nem tudható be”, ezért a jogi személy felelősséggel egyáltalán nem tartozik, hanem ilyenkor a magánszemélyként eljáró tag, alkalmazott tartozik kizárólag (magánvagyonára terhére) helytállással.

Az elsőfokú bíróság kifogásolt megállapítása - ebben a megfogalmazásban - a gazdasági társaság tagja közvetlen felelősségének kimondását jelentené, ami - a fent kifejtettek szerint - a jogi szabályozással ellentétes, helytelen.

Ezért az ítélet tábla a kifogásolt részt mellőzi a jogerős ítélet indokolásából.

Az kétségtelen, hogy a következetes bírósági gyakorlat szerint a károkozók egyetemleges marasztalására akkor is sor kerülhet, ha a kártérítő felelősségük nem azonos felelősségi alakzat alapján állapítható meg (BH. 2003. 115).

Az egyetemlegesség polgári anyagi jogi kategória; azt jelenti, hogy ha egy kötelezettségnek több kötelezettje van, a jogosult választása szerint bármelyiküktől követelheti a teljes követelése kiegészítését (Ptk. 334. § (2) bekezdés).

A betéti társaság beltagjának a - Gt. 101. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó - 90. § (1) bekezdése szerinti, a társaság kötelezettségeiért való felelőssége azonban a törvény tételes rendelkezése folytán csak a társaság más beltagjaival szemben egyetemleges, magával a társasággal szemben azonban ún. mögöttes felelősség, amely csak akkor és olyan mértékben áll fenn, amennyiben a társaság vagyona a követelést nem fedezi. Ebből következően a jogosult nem választhat abban, hogy a kötelezettsége teljesítését a társaságtól (jogutódjától) vagy a társaság mögöttesen felelős tagjától követeli. Következésképpen egyetemlegesen az I. rendű alperes a II. és V. rendű alperesekkel nem marasztalható.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintve - a fellebbezett részében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és mellőzte az I. rendű alperesnek - az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeg - II. és V. rendű alperesekkel egyetemleges - megfizetésére történő kötelezését és kötelezte az I. rendű alperest, hogy ugyanezt a tőkeösszeget az V. rendű alperestől történő behajthatatlanság esetén fizesse meg. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - túlnyomórészt helyes indokai alapján - a fentiek szerinti indokbeli pontosítással és kiegészítéssel - helyben hagyta. Az elsőfokú ítélet rendelkező része annyiban szorul pontosításra, hogy az eredetileg III. rendű alperesként perelt W-al, és a IV. rendű alperesként perbevont G. P.Z. Zrt-vel szemben a per jogerős megszüntetése miatt az V. rendű alperesként perelt „**X. Bt.**” perbeli jogutódjának perbeli állása nem változott (változhatott) meg.

Az alperesek fellebbezése csupán kis mértékben, az I. rendű alperes egyetemleges marasztalása mellőzésének tekintetében vezetett eredményre. A fellebbezés túlnyomó részbeni sikertelensége folytán az alperesek az ügyvédi munkadíjból eredő perköltségüket maguk kötelesek viselni, és miután a felpereseknek a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel, az ítélet tábla a perköltség tárgyában való határozathozatalt mellőzte.

A tárgyánál fogva illetékfeljegyzési jogot biztosító perben (1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés b) pont) a peresztés alperesek a helyettük az állam által előlegezett, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti mértékű (660 000 Ft) fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni az államnak.

D e b r e c e n, 2010. október hó 15.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő